

NIEUWSBRIEF

29 december 2024

www.katholiekzaanstreek.nl

Op deze laatste zondag van het jaar 2024 vieren we het Feest van de H. Familie en de jaarwisseling.

We wensen elkaar een Goed uiteinde onder genot van koffie en een oliebol.

Met dit kerstfeest vond de opening van het Heilig Jaar plaats.

In alle Zaanse parochiekerken is er een kaars met het nieuwe jaarthema Pelgrims van Hoop aangestoken.

Het drukt ons vertrouwen uit dat God mensen niet loslaat, wat er ook gebeurt.

Hij gaat met ons mee op onze levensreis,

zoals hij eens met Maria en Jozef meetrok naar Bethlehem.

God laat ons niet los.

God is zelf mens geworden onder ons in de geboorte van Jezus.

In de Sint Pieter in Rome werd door de paus een normaal gesloten en binnen dichtgemetselde deur geopend.

Ook op diverse andere plaatsen worden dit soort deuren geopend als uitdrukking dat geloven altijd nieuwe wegen zoekt om bij God te komen.

Dit licht mag ons leiden als een hoopvol teken van Gods nabijheid.

Dat zelfs in de donkerste duisternis er licht zal zijn.

Licht dat nooit zal doven, God is onze hoop.

Op zondag 29 december wordt in de Kathedrale Basiliek van Sint Bavo te Haarlem om 16 uur tijdens een feestelijke Eucharistieviering het Heilig Jaar 2025 geopend. Parochianen uit het hele bisdom zijn speciaal uitgenodigd om aan deze viering deel te nemen en zo een goede start te maken van dit belangrijke Jubeljaar.

Programma zondag 29 december

11.00 uur

Bezoek aan de kerk, de kerktorens en Kerst in de Crypte.

Tickets via www.koepelkathedraal.nl

15.00 uur

Aanvang programma Opening Heilig Jaar

15.30 uur Kerstliedjes zingen

16.00 uur Eucharistieviering diocesane opening Heilig Jaar 2025

De hele dag zijn in het kathedraalcafé koffie, thee, warme chocolademelk, glühwein en oliebollen verkrijgbaar.

Een kerstlied nader beluisterd

*Vanwaar zijt Gij gekomen, wij wisten niets van U.
In onze stoutste dromen was God nooit hier en nu.
Een nieuwe God zijt Gij die onder ons wilt wonen
zo ver weg, zo dichtbij.*

*Gij zijt ons doorgegeven een naam, een oud verhaal.
Uw woorden uitgeschreven in ied're mensentaal.
Ons eigen levenslot. Met uw geluk verweven,
zo zijt Gij onze God.*

*Gij zijt in ons verloren, wij durven U niet aan.
Uw stem in onze oren, uw komst in ons bestaan.*

*Een mens van vlees en bloed, een kind voor ons geboren,
een naam die sterven moet.*

Tekst: Huub Oosterhuis Muziek: Es ist ein Reis entsprungen

In dit lied is sprake van een visioen, een oud verhaal, dat nieuwe hoop geeft; en het nieuwe leven krijgt gestalte in een mens.

Het wonderlijke van het lied is, dat het in feite niet zingt van wat ooit, ruim 2000 jaar geleden is gebeurd, maar het zingt over jou en mij.

Kerstmis is als het ware heel actueel: het gebeurt vooral nu, met jou, met mij.

In de eerste regels is dat nog niet zo duidelijk.

Want het begint gewoon met een vraag: waar kom je vandaan? Wij wisten van niets.

Dat kan nog gaan over toen en nu.

Maar dan komt het dichtbij: in onze stoutste dromen was God nooit hier en nu.

En dat herkennen we.

Er wordt wel mooi gezongen met Kerstmis, maar er is geen engelenkoor,

God is niet tastbaar, zichtbaar, zoals hij dat wel is in de oude verhalen, waarin zijn stem klinkt, hij voorbijgaat.

Zelfs in onze stoutste dromen verwachten we zo'n verschijning niet.

Dat is dan ook 'nieuw', dat wil zeggen: er is sprake van een nieuw, een ander godsbeeld:

God wil niet onbereikbaar zijn, maar wil onder ons wonen, hij is niet alleen ver weg, maar ook dichtbij.

Er is ook een tweede antwoord mogelijk op de vraag: Vanwaar zijt Gij gekomen?

Dat staat in het tweede couplet: Gij zijt ons doorgegeven.

Wij weten van God, van Jezus van Nazareth, van 'horen zeggen', een oud verhaal, verteld in 'iedere mensentaal',

dat wil zeggen: bestemd voor alle mensen, voor de hele wereld.

En ook: heel dicht op de huid: ons eigen levenslot.

In het derde couplet komt de schaduwzijde van dat 'levenslot', de dood, ter sprake.

Hier is het delen van het levenslot een vreugde: we zijn 'met Uw geluk verweven'.

Dat 'verweven' is wel een heel mooi woord: ons leven is als het ware een harmonisch geheel met God.

En dat puur 'geluk'. Dat is ook precies de reden van het bestaan: we zijn geschapen voor het geluk.

Maar, zoals reeds gezegd: er is ook een schaduwkant.

Het is prachtig om God nabij te weten, om verweven te zijn met zijn geluk,

maar we kunnen en durven het niet altijd aan, soms is het teveel, dat raakt het in ons verloren.

Dan horen we de stem niet, dan weten we niet van een komst in ons bestaan.

Toch is die komst er: we vieren de geboorte van een mens van vlees en bloed, dat wil zeggen: een mens als wij, helemaal echt.

En dus met twee kanten: geboren als een kind, en dat stemt tot grote vreugde. Maar ook: een naam die sterven moet, met de dood voor ogen.

En als we daarbij aan Jezus denken, en daar nodigt het lied toe uit, dan weten we ook dat het een in alle opzichten pijnlijke dood is.

Zo hebben we hier een lied met het klassieke aantal van drie coupletten.

De indeling van die drie is misschien wel verrassend: het eerste couplet is een vraag; niet een open vraag, maar meer in de trant van 'hoe is het mogelijk?'; er zit blijdschap in de toon van vraagstellen.

Het tweede couplet bezingt de aanwezigheid van God, van Jezus in ons bestaan, en dat is al eeuwen zo; God en mens zijn de hele geschiedenis door intens met elkaar verbonden; en dat is 'geluk'.

Het derde couplet heeft het over onze onmacht soms: van die 'komst in ons bestaan' gaat een appél uit: dat durven, kunnen we niet altijd aan.

De tekst 'Vanwaar zijt Gij gekomen' is in feite drie coupletten lang een soort van mijmering, meditatie over de komst van Jezus van Nazareth in ons bestaan, maar ook over de rol die God speelt in ons leven.

En daarmee is de eerste regel van dit lied niet alleen een open vraag, het is een vraag waarop we zo nu en dan het antwoord weten, of minstens vermoeden, en soms ook het antwoord even kwijt zijn. De overeenkomst met het oorspronkelijke 'Er is een roos ontsprongen' is er: het gaat om het bezingen van een visioen.

Dat is precies wat we met Kerstmis vieren: een God die onder ons wil wonen, een God met wiens geluk wij verweven zijn.

Gerard Swüste

Om het te beluisteren: <https://www.youtube.com/watch?v=Wyc4m2cUSL0>

De geboorte van het Christus Kind met de aanbidding van de herders
Geschilderd in 1512 door onze streekgenoot Jacob van Oostsaenen

In het midden van dit rijk bevolkte schilderij ligt het Christuskindje in zijn kribbe. Naast hem knielen Maria en Jozef. De herders kijken vol ontzag toe. Engelen maken muziek met fluiten, bazuinen, een citer, een viool. Dee mannen en vrouwen aan weerszijden van de hoofdvoorstelling zijn leden van de vooraanstaande Amsterdamse familie Boelen. en vaststellen. De geknielde man en de vrouw die het dichtst bij de hoofdvoorstelling zitten, zijn Dirk Boel Heinrichsz. en Margriet Claas Heijnsdr., beiden in 1459 overleden. Ze worden geflankeerd door beschermheiligen resp. Andreas en Margaretha. Op de achtergrond zien we iets bijzonders: een havengezicht met schepen en scheepswerven. Dit is het eerste havengezicht in de Noord-Nederlandse schilderkunst. Op de grond zijn scheepsbouwgereedschappen en scheepsspanen te zien. Dit lijkt te verwijzen naar zowel het beroep van Jozef, timmerman, als naar de herkomst van de rijkdom van de schenkers. Het is zeer ongebruikelijk dat als achtergrond op een schilderij over de geboorte van Christus, een havengezicht werd weergegeven, aangezien Betlehem geen havenstad was. Dit heeft te maken met de naam van het Kartuizerklooster waaraan dit werk geschonken werd: Sint Andries ter Zaliger Haven. Deze verwijzing speelt een belangrijkere rol dan historische accuratesse. Het klooster stond even buiten de Haarlemmerpoort te Amsterdam. Margriet Boelen betaalde volgens het document uit het kloosterarchief fl. 50,- aan Jacob Cornelisz. voor dit schilderij – in die tijd een aanzienlijk bedrag.